

LITERATUUR

- Acklam, G. 1977. Status of the Thrush Nightingale in Norway. *Brit. Birds* 70: 348-349.
- Drijfhout, J., G. van Duin en R. Sjouken. 1977. Waarneming van een Noordse Nachtegaal - *Luscinia luscinia* (Linnaeus) op de Diemerzeedijk, gemeente Amsterdam. Mededelingenblad KNNV VWG Amsterdam 15 (3): 3-4.
- Orr, N. 1976. Studies of less familiar birds 180: Thrush Nightingale. *Brit. Birds* 69: 265-271.
- Smeenk, C. 1969. Eerste vangst van *Luscinia luscinia* (L.) in Nederland. *Limosa* 42: 27-31.
- Tekke, M. J. 1973. Ornithologie van Nederland 1971. *Limosa* 46: 72-88.

Adres: M. J. Swart, Raai 186, 9202 HX Drachten.
A. Timmerman Azn., Wijnserdijk 39, 9062 GP Oenkerk.

WAARNEMING VAN TWEE VALE LIJSTERS *TURDUS OBSCURUS* IN HET AMSTERDAMSE BOS

Record of two Eye-browed Thrushes *Turdus obscurus* in the Amsterdamse Bos

T. M. VAN DER HAVE

WAARNEMING

Op 24 april 1977 om circa 10 uur namen mijn vader, W. van der Have en ik in het Amsterdamse Bos, Amstelveen (NH) twee lijsters waar die wij met behulp van Peterson *et al.* (1976) voorlopig als Vale Lijsters *Turdus obscurus* determineerden. De vogels bevonden zich bij het begin van de Bosbaan. Eén van de vogels heb ik ook nog op 25 en 26 april waargenomen.

De beschrijving van het eerste exemplaar: duidelijk kleiner dan Zanglijster *Turdus philomelos*; rug, staart en vleugels olijfgroen; kruin, nek en wangen grijs, wenkbrauwstreep licht; kin en keel wit, mondhoeken gestreept met grijs; onderdelen ongestreept, smalle band over bovenborst grijs, onderborst, buik en onderstaartdekveren vuilwit, flanken roestroodbruin; snavel, ogen en poten bruin. Hij had wel iets weg van een Koperwiek *Turdus iliacus* maar de ongestreepte onderdelen sluiten verwarring uit. Opvallend was de grote maktheid; bij het voedselzoeken kon hij tot op 5 m worden benaderd.

De beschrijving van het tweede exemplaar: bovendien donkerder dan van eerste exemplaar; kruin, nek en wangen zwartgrijs, wenkbrauwstreep wit en smaller dan van eerste exemplaar; keel zwartgrijs, streep vanuit mondhoeken tot onder oog licht; bovenborst zwartgrijs, flanken roestbruin; snavel, ogen en poten donkerbruin. Opvallend waren de opgerichte houding en de afhangende vleugels. Dit exemplaar was veel schuwer en vloog bij benadering direct op. Hij hield zich voornamelijk in de bosrand op, nu eens op lage takken, dan weer op de grond. Op 25 en 26 april heb ik dit exemplaar ook nog waargenomen. Op de laatste datum was ik er getuige van hoe de vogel toen hij in gezelschap van een Zanglijster voedsel zocht, door een mannetje Merel *Turdus merula* werd verjaagd dat in de buurt zijn nest had. Hij ging toen op een tak zitten en liet een dun 'tsieh'

horen. Ook daar joeg de Merel hem vandaan. De vogel verdween nu echter uit het zicht en kwam niet meer opdagen.

DETERMINATIE

De beschrijving in Dement'ev & Gladkov (1968: 526-531) en in Hartert (1909: 656) bevestigden de juistheid van de voorlopige determinatie. Op grond van deze beschrijvingen moet het eerste exemplaar een onvolwassen vogel of vrouwtje zijn geweest en het tweede exemplaar een volwassen mannetje. Dit vanwege de witte kin en keel en de met grijs gestreepte mondhoeven, respectievelijk de zwartgrijze keel.

De donkere kop en keel van het mannetje sluiten verwarring met de nauw verwante Bruinkoplijster *Turdus chrysolaus* niet uit. Deze soort broedt op het Oostsiberische eiland Sachalin en de Japanse eilanden Hokkaido en Honshu. De Bruinkoplijster heeft evenwel een goudgele, in plaats van witte wenkbrauwstreep die bovendien meestal ontbreekt. Bovendien was het bruinrood van de flanken niet op de borst verbonden zoals bij de Bruinkoplijster.

SYSTEMATIEK EN VOORKOMEN

De Vale Lijster behoort samen met de Bruinkoplijster en enkele andere soorten tot een groep van kleine Aziatische lijsters die veel in uiterlijk en gedrag met elkaar overeenkomen. Dement'ev & Gladkov (1968) beschouwen hen daarom ook als één soort. Vaurie (1959) en vrijwel alle andere auteurs zijn echter van mening dat het verschillende soorten zijn.

Het broedgebied van de Vale Lijster omvat de taiga van de rivier de Jenisei tot en met het Kamtschatka Schiereiland; het overwinteringsgebied de Filipijnen, Maleisië, Sumatra, Borneo en de Palau Eilanden. Ondanks zijn oostelijke voorkomen is de Vale Lijster regelmatig naar Europa afgedwaald. Waarnemingen, grotendeels uit de vorige eeuw, zijn bekend uit Tsjechoslowakije, Duitsland (± 20 , de laatste in 1905), Nederland, België, Frankrijk, Zwitserland en Italië (± 11). Het Nederlandse geval heeft betrekking op een op 27 oktober 1843 te Velsen (NH) verzameld exemplaar. Er zijn in West-Europa slechts vier recente waarnemingen: een vangst in Noorwegen (2 november 1962) en drie waarnemingen in Groot-Brittannië (5, 16 oktober en 5 december 1964). Alle gevallen zijn uit de periode van eind september tot begin december. Onze waarneming is dus eerste voorjaarswaarneming in Europa.

CDNA: Bevestigde waarneming

Ik dank Dr E. Nieboer, Mej. J. E. Winkelman en G. J. Oreel voor hun medewerking bij het schrijven van dit artikel.

SUMMARY

From 24 to 26 April 1977 two Eye-browed Thrushes *Turdus obscurus* were observed in the Amsterdamse Bos, Amstelveen (NH). The plumage descriptions indicate that a juvenile or female and an adult male were involved. It represents the second record in The Netherlands and the first spring record in Europe. The record was accepted by the *Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna* (CDNA).

LITERATUUR

- Anonymus. 1970. Eye-browed Thrush. *Birds of the World*. Vol. 7, Part 1, No. 73: 2032.
 Dement'ev, G. P. & N. A. Gladkov (eds.). 1968. *Birds of the Soviet Union*, Vol. VI. Israel Program for Scientific Translations, Jerusalem.
 Hartert, E. 1909. *Die Vögel der Paläarktischen Fauna*, Band I. Friedländer & Sohn, Berlin.
 Parslow, J. L. F. 1968. Eye-browed Thrushes in Northamptonshire, Hebrides and Scilly: a species new to Britain and Ireland. *Brit. Birds*. 61. 218-223.
 Peterson, R. T., G. Mountfort & P. A. D. Hollom. 1976. *Petersons Vogelgids*. Vertaald en voor Nederland bewerkt door J. Kist. Twaalfde, herziene druk. Elsevier, Amsterdam & Brussel.
 Vaurie, C. 1959. *Birds of the Palearctic fauna: Passeriformes*. H. F. & C. Witherby, London.

Adres: T. M. van der Have, Linnaeuslaan 70, 1431 JW Aalsmeer.

ÖÖLOGISCHE EN NIDOLOGISCHE MEDEDELINGEN IN 1977

W. PH. J. HELLEBREKERS

Zeldzame aberratie van de eieren van de Roodborst *Erithacus rubecula*.

Mij werden getoond 2 legfels van de Roodborst, respectievelijk gevonden 1/5 op 8 mei 1977 en 1/7 op 22 mei 1977 te Hoog Soeren van hetzelfde ♀. Maten en gewichten gemiddeld per legsel 20,2 x 15,3 mm en 132 mg en 19,9 x 15,4 mm en 139 mg, dus normaal. In plaats van wit was de grondkleur licht groenachtig-blauw; een variatie die door enkele auteurs genoemd wordt, maar die in ieder geval hoogst zeldzaam is en uit Nederland niet bekend was.